

Leader-meetme raames antava projektitoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord

Kehtiv alates 09.12.2021

1. Üldsätted

1.1. Korra eesmärk ja suhe õigusaktidega

- 1.1.1. Käesolev toetuse taotlemise ja taotluste menetlemise kord (edaspidi „Kord”) kehtestab nõuded taotlejale ning taotluse esitamise ja menetlemise korra Tartumaa Arendusseltsis (TASis). Informatiivsel eesmärgil annab Kord ülevaate TASi poolt projektide paremusjärjestuse ettepaneku kinnitamisele järgnevast PRIA menetlusest, projektitaotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest, toetuste väljamaksmise korrast ning Leader-määrusest tulenevatest kohustustest projektitoetuse saajatele.
- 1.1.2. Kord on kehtestatud maaeluministri 23.10.2015. a määruse nr 11 [„Kohaliku tegevusgrupi toetus ja Leader-projektitoetus“](#) (edaspidi Leader-määrus) põhjal. Reguleerimata osas ning vastuolude korral käesoleva korra ja Leader-määruse vahel lähtutakse Leader-määrusest.
- 1.1.3. Iga toetusmeetme (väiketootmise ja teenuste arendamine, turismiettevõtluse arendamine, COVID-19 toetusmeede, kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine, noorte aktiveerimine, suurprojektide arendamine, TASi piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine, regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine) osas võib TAS kehtestada käesolevast korrast erinevaid või täpsemaid nõudeid. Erinevuste korral käesoleva Korraga võrreldes lähtutakse konkreetse meetme kohta kehtestatud nõuetest meetmelehel, reguleerimata osas lähtutakse käesolevast Korrast ja Leader-määrusest.

1.2. Taotlemisprotsessi üldiseloostus

- 1.2.1. TAS keskendub oma tegevuses kohalikul eripäral ja ressursil baseeruva ettevõtluse, kogukondade võimekuse, suurprojektide ja koostöövõrgustike arendamisele. TASi strateegiat rakendatakse 8 toetusmeetme kaudu, mille raames toetatavate tegevuste vahel on võimalik projektitaotlusi esitades valida: väiketootmise ja teenuste arendamise meede, turismiettevõtluse arendamise meede, COVID-19 toetusmeede, kohalike traditsioonide hoidmise ja arendamise meede, noorte aktiveerimise meede, suurprojektide arendamise meede, TASi piirkonda jäävate võrgustike loomise ja arendamise meede, regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamise meede. Meetmete täpsemad tingimused on välja toodud TASi meetmelehtedel.
- 1.2.2. Projektitoetuse taotlemise protsess on kolmeetapiline:
 - 1) projektitaotluse esitamine TASile PRIA e-keskkonna kaudu, projektitaotluse menetlemine ja hindamine TASis;

- 2) projektitaotluse menetlemine ja kinnitamine või kinnitamata jätmine PRIAs;
 - 3) taotluses kavandatud tegevuste ja investeeringute kulude deklareerimine e-PRIAs ja toetuse väljamaksmine.
- 1.2.3. Projektitaotluste vastuvõtmiseks kuulutab TAS välja taotlusvoorud. Projektitaotlus tuleb esitada tähtaegselt PRIA e-keskkonnas (<https://epria.pria.ee/epria2/login/#/login>). TAS avalikustab projektitaotluste vastuvõtu ja hindamise tähtaja vähemalt neli nädalat enne projektitaotluste vastuvõtuaja algust tegevuspiirkonna elanikele kättesaadavas väljaandes ning oma kodulehel. Samuti avalikustab TAS tegevuspiirkonna elanikele oma kodulehel neli nädalat enne projektitaotluste vastuvõtu algust teabe strateegia meetmete ning projektitaotluse hindamiskriteeriumite ja hindamise korra, sealhulgas projektitaotluste paremusjärjestuse koostamise korra kohta, mille järgi hindab kohalik tegevusgrupp projektitaotlusi.
- 1.2.4. TAS nõustab projektitaotlejaid. Lisainformatsioon on toodud kodulehel www.tas.ee.

2. Nõuded taotlejale ja toetatavale tegevusele

2.1. Nõuded taotlejale

- 2.1.1. Taotlejaks saab olla TASI tegevuspiirkonnas tegutsev ettevõtja, kohaliku omavalitsuse üksus, sihtasutus, mittetulundusühing, sh kohalik tegevusgrupp ning Maaeluministeeriumi haldusalasse kuuluv TASI piirkonnas paiknev muuseum. TASI projektitoetuste taotlemiseks abikõlbliku tegevuspiirkonna moodustavad järgmised omavalitsusüksused või nende osad: Elva valla endiste Konguta ja Puhja valdade territooriumid, Kambja vald, Kastre vald, Luunja vald, Nõo vald, Peipsiääre valla endiste Alatskivi, Vara, Peipsiääre valdade ja Kallaste linna territooriumid, Räpina valla endise Meeksi valla territoorium, Tartu valla endiste Laeva, Tartu ja Piirissaare valdade territooriumid ja Tartu linna endise Tähtvere valla territoorium.
- 2.1.2. Konkreetse toetusmeetme ja selle raames toetatavate tegevuste abikõlblikud taotlejad on täpsustatud vastava meetme kirjelduses meetmelehel.
- 2.1.3. Lisaks eelnevale peab taotleja vastama Leader-määrusega kehtestatud täiendavatele nõuetele:
- 1) ta vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatüki ja strateegia meetmes nimetatud taotleja kohta esitatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;
 - 2) tal ei ole riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas;
 - 3) ta ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi;

- 4) ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tagasimaksed tasunud ettenähtud summas;
- 5) tema suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti;
- 6) tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

2.2. Nõuded toetatavale tegevusele

2.2.1. Projektitoetust võib taotleda tegevuste, sealhulgas koostöö-, ühis- ja teadmussiirde projektide elluviimiseks järgmiste strateegiliste valdkondade lõikes:

- 1) **kohalikul eripäral ja ressursil baseeruva ettevõtluse arendamine** – valdkonna eesmärk on aidata kaasa olukorrale, kus TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus. Valdkonna raames rakendatakse kolme meetet: kohaliku väiketootmise ja teenuste arendamine (meede 1.1), turismiettevõtluse arendamine (meede 1.2) ja COVID-19 toetusmeede (meede 1.3). Meetmete raames toetatavad tegevused on toodud meetmelehtedel, mis on kättesaadavad TASI kodulehel;
- 2) **kogukondade võimekuse arendamine** – valdkonna eesmärk on aidata kaasa olukorrale, kus TASI piirkonnas on elujõuline kogukond. Valdkonna raames rakendatakse kahte meetet: kohalike traditsioonide hoidmine ja arendamine (2.1) ja noorte aktiveerimine (2.2). Meetmete raames toetatavad tegevused on toodud meetmelehtedel, mis on kättesaadavad TASI kodulehel;
- 3) **suurprojektide ja koostöövõrgustike arendamine** – valdkonna eesmärk on aidata kaasa olukorrale, kus TASI piirkonnas on nutikas ja spetsialiseerunud ettevõtlus ning elujõuline kogukond. Valdkonna raames rakendatakse kolme meetet: suurprojektide arendamine (3.1), TASI piirkonda jäävate võrgustike loomine ja arendamine (3.2) ning regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamine (3.3). Meetmete raames toetatavad tegevused on toodud meetmelehtedel, mis on kättesaadavad TASI kodulehel.

2.2.2. Toetatava tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist ei või alustada varem ja tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui kohaliku tegevusgrupi poolt projektitaotluse PRIA e-teenuse keskkonnas kinnitamise päevale järgneval päeval.

2.2.3. Ehitis, mida ehitatakse, välja arvatud uus püstitatav hoone, või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, peab olema projektitoetuse taotleja omandis või peab olema antud talle õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks (ettevõtjal kolmeks) arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus.

- 2.2.4. **Koostööprojektis** osaleb vähemalt kaks kohalikku tegevusgruppi, kes rakendavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 33 nõuetele vastavat strateegiat.
- 2.2.5. **Ühisprojektis** osaleb vähemalt kaks ühe- kuni nelja-aastase tegevuskava alusel tegutsevat juriidilist isikut või füüsilisest isikust ettevõtjat, keda nimetatakse partneriteks ning kellest vähemalt üks ei ole teine kohalik tegevusgrupp.
- 2.2.6. **Teadmussiirde projektis** osaleb rakenduskavas ja meetmelehel kirjeldatud asjakohase suutlikkusega taotleja tegevuspiirkonna ettevõtluse arendamiseks koolitus- ja teavitustegevuste elluviimisel.

2.3. Abikõlblikud kulud, projektitoetuse määr ja suurus

- 2.3.1. Toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlblikud kulud iga toetusmeetme kohta on loetletud vastava meetme meetmelehel. Reguleerimata osas lähtutakse Leader-meetme määrusest.
- 2.3.2. Abikõlblikud kulud peavad olema põhjendatud, selged, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekad ja vajalikud tegevuse eesmärgi saavutamiseks. Projektitoetuse taotleja peab tagama kasutatava toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.
- 2.3.3. Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:
- 1) kulud, mis on mitteabikõlblikuna nimetatud vastava toetusmeetme kirjelduses TASi meetmelehtedel;
 - 2) kulud, mis on mitteabikõlblikuna loetletud Leader-määruses.
- 2.3.4. Projektitoetuse määra ja suuruse määramisel lähtutakse Leader-määruses sätestatud põhimõtetest, mida TAS on omalt poolt kitsendanud.
- 2.3.5. Maksimaalselt antakse projektitoetust **mittetulundusühingule, sihtasutusele, kohaliku omavalitsuse üksusele ja Maaeluministeeriumi haldusalasse kuuluvale muuseumile** kuni 80% toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest, v.a kui tegemist on selgelt ärielistel eesmärkidel tehtava projektiga, ja **ettevõtjale** kuni 50% toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest. Erandiks on COVID-19 toetusmeede, mille puhul antakse toetust kuni 60% toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest (tegevuse 4 puhul kuni 80%, kui taotlejaks on turismivaldkonnas tegutsev kolmanda sektori organisatsioon).
- 2.3.6. Projektitoetuse maksimaalne ja minimaalne suurus projekti tegevuste lõikes ühe taotluse kohta:
- 1) väiketootmise ja teenuste arendamise meede, turismiettevõtluse arendamise meede, COVID-19 toetusmeede: maksimaalne toetussumma 70 000 eurot, minimaalne toetussumma 2 500 eurot;
 - 2) kohalike traditsioonide hoidmise ja arendamise meede: maksimaalne toetussumma 70 000 eurot, minimaalne toetussumma 2 500 eurot;

- 3) noorte aktiviseerimise meede: maksimaalne toetussumma 15 000 eurot, minimaalne toetussumma 2 500 eurot;
 - 4) suurprojektide arendamise meede: maksimaalne toetussumma 200 000 eurot, minimaalne toetussumma 100 000 eurot;
 - 5) TASI piirkonda jäävate võrgustike loomise ja arendamise meede: maksimaalne toetussumma 70 000 eurot, minimaalne toetussumma 5 000 eurot;
 - 6) regionaalse ja rahvusvahelise koostöö edendamise meede: maksimaalne toetussumma 70 000 eurot, minimaalne toetussumma 10 000 eurot.
- 2.3.7. Projektitoetuse suurus ei tohi koos jooksva majandusaasta ja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe majandusaasta jooksul eraldatud vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot, kui projektitoetuse saaja on varem saanud vähese tähtsusega abi ja kui antav toetus on käsitletav vähese tähtsusega abina. Juhis vähese tähtsusega abi arvestamiseks on toodud Leader-määruse seletuskirjas § 34 selgituses.
- 2.3.8. Kui toetatava tegevuse elluviimise jooksul saadakse puhastulu, leitakse projektitoetuse suurus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lõikes 8 sätestatud arvestades.
- 2.3.9. Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla **mitterahaline omafinantseering**, mis võib moodustada **kuni üheksa protsenti** mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava tegevuse või investeeringuobjekti abikõlblikest kuludest. Mitterahaline omafinantseering on tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni neli eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni kaheksa eurot. Vabatahtliku tasustamata töö tegemist võib alustada projektitoetuse taotluse kohaliku tegevusgrupi poolt PRIA-le esitamise päevale järgnevast päevast alates.

3. Taotluse esitamine ja menetlemine, toetuse väljamaksmine

3.1. Projektitaotluse esitamine TASile

- 3.1.1. Taotleja esitab projektitaotluse TASile PRIA e-keskkonna kaudu.
- 3.1.2. Suurprojektide arendamise meetme puhul eelneb suurprojekti esitamisele kavandatava projekti tutvustamine TASI üldkoosolekul TASI poolt määratud ajal ja tingimustel. Potentsiaalsetel taotluse esitajatel on kohustus projekti TASI üldkoosolekul presenteerida ning küsimustele vastata. Peale projekti esitlust üldkoosolekul esitatakse täistaotlus koos lisadega PRIA e-keskkonnas TASI poolt välja kuulutatud tähtajaks.
- 3.1.3. Projektitaotluse moodustavad:
 - 1) PRIA e-keskkonnas nõuetekohaselt täidetud projektikirjelduse **vorm**;
 - 2) nõuetekohaselt täidetud TASI projektikirjelduse **vorm**;
 - 3) **hinnapakumused**:

(a) kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, on projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja saanud vähemalt kolmelt teenust osutavalt, tööd pakkuvalt või kaupa müüvalt isikult võrreldavad hinnapakumused koos projektitoetuse saaja väljastatud tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile;

(b) kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus on vahemikus 1000–5000 eurot või kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse osutaja, töö pakkuja või kauba müüja, on projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja saanud vähemalt ühe hinnapakumuse, mis sisaldab teavet ostetava või liisitava kauba, töö või teenuse maksumuse ja koguse kohta;

(c) nõuded investeeringu ja tegevuse hinnapakumuse kohta on toodud Leader-määruses § 33. Hinnapakumuste vormistamise nõuded ja juhendid on toodud ka TASI kodulehel;

- 4) kui taotletakse toetust ehitamiseks, tuleb esitada **ehitusloa või ehitusteatise ärakiri**, kui vastava loa või teatise saamine on ehitusseadustiku kohaselt nõutav;
- 5) ehitise puhul väljavõtte **ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga** juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
- 6) **ärakiri dokumendist**, mis tõendab, et kavandatav ehitis, mida ehitatakse või kuhu inventar või seade paigaldatakse, või mootorsõiduk, kuhu seade paigaldatakse, **kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks** vähemalt viieks (ettevõtjal kolmeks) aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Uue hoone püstitamise korral peab kavandatava hoone alune maa olema projektitoetuse taotleja omandis või peab sellele maale olema projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus;
- 7) äriühingu puhul **kinnitatud majandusaasta aruanne**, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud, juhul kui taotlejal on kohustus esitada äriregistrile majandusaasta aruanne;
- 8) **projektijuhi elulookirjeldus**, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta;
- 9) sõltuvalt meetmest, mille raames toetust taotletakse, tuleb täiendavalt esitada järgmised dokumendid:

(a) **strateegiline valdkond 1: kohalikul eripäral ja ressursil baseeruva ettevõtluse arendamise** kõigi meetmete puhul on vajalik esitada **äriplaan** (vt juhend TASI kodulehel). Äriplaani ei ole vaja esitada kohalikel omavalitsustel ning mittetulundusühendustel juhul, kui tegemist on infrastruktuuri investeeringuga või avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamisega meetme 1.2 tegevus 2 raames. COVID-19 meetme puhul ei ole äriplaani vaja esitada mittetulundusühendustel juhul, kui tegemist on infrastruktuuri investeeringuga või avalikus kasutuses olevate turismiobjektide arendamisega tegevuse 4 raames. Teadmussiirde puhul esitatakse **taotleja** (koolituse või muu teadmussiirde ja teavituse osutaja) **CV ja planeerivate teadmussiirde tegevuste programm**. COVID-19 meetme puhul on vajalik esitada **tõendusmaterjal koos põhjendusega** selle kohta, et ettevõtte 2020. a majandustulemused on negatiivselt mõjutatud COVID-19 põhjustatud kriisist (nt 2020. a majandustulemused vs 2019. a majandustulemused);

(b) **strateegiline valdkond 2: kogukondade võimekuse arendamise meetmest 2.2: noorte aktiveerimise toetuse taotlemisel palume** esitada **koostööd, selle planeerimist**

ja noorte kaasatust tõendavad dokumendid: protokoll koosolekust, osalejate nimekiri ning võimalusel fotod; **MTÜ, SA põhikiri**, mis tõendab, et noorsootöö on põhikirjaline eesmärk;

(c) **strateegiline valdkond 3: suurprojektide ja koostöövõrgustike arendamise** kõigi meetmete puhul on projektitaotluse esitamisel vajalik esitada **koostöökokkulepped**. Suurprojektide arendamise meetme puhul on vajalik esitada **äriplaan** (ettevõtted) või **arendusplaan** (MTÜd, SAD ja kohalikud omavalitsused).

10) Muud nõuded esitatavatele dokumentidele tulenevad Leader-määruse § 37-st.

11) **Kõikide meetmete puhul** võib lisaks esitada hindamiseks **olulist informatsiooni andvaid dokumente** (toetus kiri, koostöökokkulepe, pildid jne).

3.2. Projektitaotluse kontrollimine ja hindamine

3.2.1. Pärast projektitaotluste esitamist viib TAS läbi taotluste tehnilise kontrolli. Taotlus on tehniliselt korras, kui täidetud on kõik alljärgnevad tingimused:

- 1) taotlus ja teised nõutud dokumendid on esitatud tähtaegselt ja need on täidetud vastavalt nõuetele (vt nõuete osas Leader-määrus ja käesoleva korra punkt 3.1). Taotlus loetakse tähtaegseks ka juhul, kui selle esitamise tähtaeg on haldusmenetluse seaduse § 34 korras TASI juhatuse poolt ennistatud;
- 2) taotleja ei ole ületanud maksimaalset toetuse määra ja suurust (vt käesoleva korra punkt 2.3);
- 3) projekti tegevused on abikõlblikud (vt Leader-määrus ja käesoleva korra punkt 2.3) ja taotleja vastab taotlejale esitatavatele nõuetele (vt käesoleva korra punkt 2.1);
- 4) projekt vastab vastava meetme nõuetele.

3.2.2. Tehnilise kontrolli teostamise käigus taotluses puuduste ilmnemisel või muul vajadusel esitatakse taotlejale järelepärimine täiendava informatsiooni saamiseks taotluses märgitud e-posti aadressil. Järelepäringuga võidakse paluda taotlejalt täiendavat teavet või selgitusi, taotluses paranduste tegemist või dokumentide esitamist, andes selleks tähtaja, mille pikkus on üldjuhul vähemalt viis tööpäeva. Sõltuvalt puuduse põhjusest ja olemusest võidakse määrata pikem tähtaeg, ent mitte rohkem kui kümme (10) tööpäeva. Taotleja peab vastama järelepäringule, esitama nõutud dokumendid või tegema taotluses parandused järelepäringus nimetud tähtajaks.

3.2.3. Kui taotlus ei ole tehniliselt korras ning taotleja ei paranda taotluses või sellega kaasnevas dokumentatsioonis esinevaid puudusi tähtaegselt, võib TAS jätta projektitaotluse hindamata. TAS edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIAle koos põhjendusega hindamata jätmise kohta. Otsuse projektitaotluse hindamata jätmise kohta edastab taotlejale PRIA.

- 3.2.4. Tehniliselt korras projektitaotlus esitatakse hindamiskomisjonile hindamiseks. Hindamiskomisjon on TASI projektitaotluste hindamise ja projektitaotluste paremusjärjestuse koostamise organ Leader-määruse tähenduses.
- 3.2.5. Hindamiskomisjon hindab kavandatud tegevuse vastavust TASI strateegiale ja rakenduskavale ning lähtub TASI hindamiskorrast „[Projektitaotluste hindamise kriteeriumid ja paremusjärjestuse moodustamise kord](#)“. Komisjoni moodustamist, töökorraldust ning komisjoni liikme taandamist projektitaotluse hindamisest reguleerib juhend „[Hindamiskomisjoni moodustamine, komisjoni kodukord ning komisjoni liikme hindamisest taandamise alused ja kord](#)“.
- 3.2.6. Hindamistulemuste põhjal koostab hindamiskomisjon projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku.
- 3.2.7. Hindamiskomisjon esitab projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku TASI juhatusele kinnitamiseks.

3.3. Projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku kinnitamine

- 3.3.1. TASI juhatus kinnitab hindamiskomisjoni ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestuse kohta.
- 3.3.2. TAS avalikustab oma kodulehel teabe projektide ja nende tulemuste kohta, sh ühis- ja koostööprojektide eesmärgid, partnerid ja üldised tegevussuunad pärast projektitoetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemist PRIA poolt.
- 3.3.3. Taotlejal on õigus oma projekti parendada ja esitada uuesti järgmises taotlusvoorus.

3.4. Projektitoetuse taotluste menetlemisega seotud dokumentide registreerimine ja säilitamine

- 3.4.1. Kõik esitatud projektitoetuse taotlused registreeritakse PRIA e-keskkonnas.
- 3.4.2. Projektitoetuse taotlusi ja taotluse menetlemisega seotud dokumente taotlejale ei tagastata. PRIA säilitab nimetatud dokumente kuni 31. detsembrini 2034.

3.5. Projektitaotluste esitamine PRIAle ja taotluste menetlemine PRIAs

- 3.5.1. TAS esitab PRIAle projektitaotluste paremusjärjestuse, milles on lisaks hindamistulemustele toodud ka ettepanek projektitaotluste rahuldamise või rahuldamata jätmise ja taotluste rahastamise suuruse kohta arvestades strateegia meetmele ettenähtud eelarve suurust. TAS esitab PRIAle ka hindamata jäetud projektitaotlused koos põhjendusega hindamata jätmise kohta.
- 3.5.2. PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul alates päevast, mil TAS esitas PRIAle projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku. Vajaduse korral võib PRIA otsuse tegemise tähtaega pikendada kuni 90 tööpäevani.
- 3.5.3. PRIA edastab taotlejatele otsuste väljavõtted.
- 3.5.4. Taotlejal on õigus vaidlustada PRIA otsust projektitoetuse taotluse kohta.

3.6. Projektitoetuse kulude deklareerimine ja toetuse väljamaksmine PRIA poolt

- 3.6.1. Projektitoetuse väljamaksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist ja selle eest tasumist PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuste keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2024. Maksetaotluses esitatakse andmed ja dokumentide ärakirjad vastavalt Leader-määruse §-s 43 toodud nõuetele.
- 3.6.2. Kõik esitatud arved peavad olema vastavuses esitatud hinnapakumustega.
- 3.6.3. Projektitoetuse maksmine ning toetuse maksmisest keeldumine toimub Leader-määruse alusel. Seejuures otsustab PRIA projektitoetuse maksmise sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda projektitoetuse saaja arvelduskontole **kolme kuu jooksul** arvates Leader-määruse §-s 43 nimetatud nõuetekohaste **dokumentide esitamisest**.

4. Projektitoetuse saaja kohustused

4.1. Projektitoetuse saaja on kohustatud:

- 1) võtma projektitoetuse abil tehtud investeeringu sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, välja arvatud juhul, kui strateegias või Leader-määruse § 7 lõike 3 punkti 5 kohaselt on ette nähtud pikem tähtaeg, kuid hiljemalt 30. juuniks 2025. aastal;
- 2) säilitama ja kasutama sihipäraselt projektitoetuse eest soetatud investeeringuobjekti, välja arvatud liisingulepingu alusel omandatud investeeringuobjekti vähemalt kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest juhul, kui projektitoetuse saaja on VKE, ning vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja ei ole VKE või kui projektitoetuse saaja on VKE ja projektitoetuse eest ehitati uue põlvkonna elektroonilise side juurdepääsuvõrk;
- 3) täitma vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks päevikut, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajadusel andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta. Päeviku allkirjastavad töö tegija ja projektitoetuse taotleja;
- 4) esitama viimase maksetaotluse, välja arvatud koostööprojekti või ühisprojekti maksetaotluse, kahe aasta jooksul arvates taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2024;
- 5) esitama ühisprojekti maksetaotluse PRIA e-teenuse keskkonna kaudu kalendriaastas kuni neljas osas vastavalt ühisprojekti tegevuskava elluviimise perioodi pikkusele ühe kuni nelja aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2024;

- 6) esitama koostööprojekti maksetaotluse PRIA e-keskkonna kaudu kalendriaastas kuni neljas osas maksimaalselt kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid hiljemalt 31. detsembril 2024;
- 7) eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
- 8) võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet;
- 9) teavitama PRIAt viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
- 10) esitama projektitoetuse kasutamisega seotud seireks vajalikku teavet kohaliku tegevusgrupi või PRIA nõudmisel;
- 11) vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud nõuetele ja riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;
- 12) omama ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatist, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt.

5. Aruandlus TASile ja taotleja edasine kontroll

- 5.1. Pärast viimase maksetaotluse esitamist PRIA e-keskkonnas täidab taotleja TASi **seirearuande**, mis sisaldab informatsiooni TASi strateegia indikaatorite täitmise kohta.
- 5.2. Alates projektitoetuse taotluse esitamisest kuni viie aasta möödumiseni PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest **teavitab** taotleja või projektitoetuse saaja kirjalikult **TASi projekti tegevuste ja taotleja andmete muudatustest**.

Tartumaa Arendusseltsi juhatus
09.12.2021
juhatuse esimees